

Warszawa, 12 marca 2024 roku

Sprawa: Petycja o zrównoważony rozwój gospodarczy rynkowy i system podatkowy w Polsce
Znak sprawy: DSP3.056.1.2024
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Odpowiedź na petycję o zrównoważony system podatkowy w Polsce i zrównoważony rozrój gospodarczy oraz rynkowy

Szanowny Panie,

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 06.01.2024r., pt. *Petycja o zrównoważony system podatkowy w Polsce i zrównoważony rozwój gospodarczy oraz rynkowy* Ministerstwo Finansów przedstawia poniższe wyjaśnienia.

W swoim piśmie wskazuje Pan, że: **mikroprzedsiębiorcy powinni mieć obniżony podatek VAT lub ryczałt, lub zamieniony na ogólny ryczałt w zamian za wsparcie opiekuńcze od państwa we wszystkich obszarach działalności. Podatek VAT powinien być zamieniony na zrównoważony podatek ryczałtowy od uzyskanego przychodu dla wszystkich na zasadach ogólnych.**

Odnosząc się do tego postulatu należy wskazać, że przepisy dotyczące podatku od wartości dodanej w całości objęte są zakresem prawa Unii Europejskiej, a Polska jako członek Unii Europejskiej zobowiązana jest do przestrzegania *acquis communautaire*. W odniesieniu do podatku od towarów i usług oznacza to przestrzeganie postanowień przede wszystkim dyrektywy VAT¹ oraz orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dot. podatku od wartości dodanej.

Objęcie prawa krajowego w zakresie opodatkowania podatkiem od wartości dodanej obowiązkiem harmonizacji z prawem unijnym powoduje, że Polska,

¹ Dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej- Dz. Urz. UE L Nr 347, str. 1, z późn. zm.

podobnie jak inne państwa członkowskie UE, nie posiada nieograniczonej swobody kreowania własnych rozwiązań w tym przedmiocie. W konsekwencji polskie przepisy dotyczące podatku od towarów i usług powinny być zgodne z unijnymi przepisami prawa dotyczącymi podatku od wartości dodanej.

Podatek VAT jest podatkiem powszechnym od konsumpcji dokładnie proporcjonalnym do ceny towarów i usług. Jest to danina, która dotyczy zarówno sprzedawców, jak i nabywców, ponieważ jego wartość jest doliczana do wartości netto transakcji kupna-sprzedaży. Mechanizm rozliczenia podatku od towarów i usług powoduje, że w rzeczywistości jest nim obciążany konsument. Podatek ten jest wprowadzany na każdym etapie obrotu przez podmioty wnoszące wartość dodaną. Wysokość podatku zależy zatem od wartości netto sprzedaży.

W petycji proponuje Pan również **zamianę podatku od towarów i usług na zrównoważony podatek ryczałtowy od uzyskanego przychodu**, tymczasem podatek od towarów i usług i ryczałt to dwa różne rodzaje podatku związane z działalnością gospodarczą. Pierwszy z nich dot. towarów i usług i ma charakter pośredni, a drugi stanowi jedną z form opodatkowania przychodów i jest podatkiem bezpośrednim. Podatek VAT nie jest zatem formą opodatkowania przychodu i nie jest płacony bezpośrednio do urzędu skarbowego, lecz w momencie nabycia dobra.

Wskazuje Pan również, że **podatek 23% VAT jest za wysoki dla mikroprzedsiębiorców prowadzących indywidualną działalność gospodarczą, prowadzi do zadłużania oraz zamykania mikroprzedsiębiorstw. Obecny system podatkowy VAT i różny VAT na różne produkty oraz usługi wprowadza chaos podatkowy i ewidencjonalny, niezrównoważone pobieranie podatku oraz niezrównoważone finansowanie gospodarki państwa i chwiejność rynkową – inflację.**

Odnosząc się do postulatu konieczności obniżenia stawki podatku od towarów i usług oraz likwidacji różnych stawek podatku, należy zauważyć, że zgodnie z art. 96 dyrektywy VAT państwa członkowskie stosują stawkę podstawową VAT, która jest określana przez każde państwo członkowskie jako procent podstawy opodatkowania i która jest jednakowa dla dostaw towarów i świadczenia usług. Jak stanowi art. 97 dyrektywy VAT - stawka podstawowa nie może być niższa niż 15 %. Zatem z punktu widzenia przepisów dyrektywy VAT – istnieje możliwość wprowadzenia jednolitej stawki VAT na poziomie 15 %.

Mimo tego, że Dyrektywa VAT daje państwom członkowskim możliwość zastosowania stawki podstawowej VAT w wysokości 15 %, żadne z państw członkowskich nie korzysta obecnie z takiej możliwości. Najniższą stawkę podstawową stosuje Luksemburg – 17 %. W większości państw członkowskich stawka podstawowa VAT została ustalona w wysokości co najmniej 20 %. W Chorwacji, Danii, Finlandii, Grecji, Szwecji oraz na Węgrzech podstawowa stawka VAT jest wyższa niż w Polsce. W wymienionej w petycji Szwecji – wynosi 25 %. Irlandia oraz Portugalia stosują podstawową stawkę VAT w tej samej wysokości co Polska.

Biorąc powyższe pod uwagę, wprowadzenie przez Polskę stawki VAT w wysokości 23% nie stanowi wyjątku na tle pozostałych państw członkowskich. Dodatkowo zdecydowana większość państw członkowskich stosuje obecnie przynajmniej jedną

obniżoną stawkę VAT. Jedynie Dania nie stosuje co do zasady obniżonej stawki VAT (a więc można byłoby uznać, iż stosuje „jednolitą stawkę VAT”), przy czym podstawowa stawka VAT w Danii ustalona jest w wysokości aż 25 % VAT. Poza stawką podstawową Polska stosuje także 2 stawki obniżone (5 % i 8 %), jak również stawkę 0 %².

Niemniej pragniemy wskazać, że wszelkie uwagi zgłoszone przez Pana są dla nas istotną wskazówką przy podejmowaniu w przyszłości działań w kierunku doskonalenia obowiązujących rozwiązań podatkowych.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Beata Rogowska-Rajda
Dyrektor
Departamentu Polityki Podatkowej

² W ramach działań antyinflacyjnych w 2022 r. obniżono w Polsce stawki podatku VAT dla niektórych towarów. M.in. obowiązywały obniżone stawki VAT na niektóre nośniki energii (na gaz ziemny, na energię ciepłą, na paliwa). Preferencje te, jako naruszające ww.prawo UE, już z założenia miały mieć charakter wyłącznie tymczasowy i związane były z przeciwdziałaniem skutkom rosnącej inflacji i nagłego kryzysu energetycznego wywołanego wojną w Ukrainie. Z końcem 2022 r. zdecydowano o ich likwidacji na rzecz rozwiązań o charakterze poza podatkowym.